

מסורת הש"ס

א) [מסופחה ד"ר] ע"ז פ"ו ע"ש ע"כ כ"מ פ"ד מהל' אסורי מנצה ה"ד; ב) (גדה מט) א' נצי' תוס' ונחמ' ק"ח פ"ג ע"א ד"ה ע"ה עד א"ח; ג) [ע"ז]; ד) [פסחים מת. מנחה ה. ו. חולין ג.]; ה) [מנחות ה. א.] [מנחות ו. בבורות מ. נח. חולין ק"ו]; ו) ע"ין מ"ר"ע; ז) [יומא ע"ב. ע"ז סב. כל הענין]; ח) [שפתיים א. ו. ע"ז פ"ק שהל"ך].

הגהות הב"ח

(א) גב' טהא ל"ו יומן ג"כ שס מ"ח: (ב) שם למה לי קרא למעטינורו: (ג) שם ולא תמן לה לבמאי: (ד) ר"ש ד"ה עד שיעבדו וכו' לא מקריב ליה לתמן כ"ל וזכינת וכו' וכן: (ה) ד"ה ואי ס"ד וכו' אסור לגבוה ור"ל מן הבקע מן הכבשה ומן האלף ה"ס: (ו) ד"ה אלוהי עובדי וכו' וכו' ה"ה נפקא וכו' הקדישה וכו' וא"כ מ"ה נמי איצטרך כו' ואיצטריכו ג': (ז) ד"ה דשקלא אגראי וכו' וכו' וכן לה ק' וקמ"ל וכו' דחד שמתפסט:

הגהות הגר"א

(א) גב' מ"ן מ"ן למוקצה כו' פי' היכא שפסטו ארס רמו על מוקצה דלמתנין מן האלף למוקצה וק"ל מן קמקא דשמתרו לנשה וא"י מן האלף לפסטי: [ב] שם דמני כ"ל מני: [ג] שם ל"ה ד"ה דשקלא מ"ו וכו' לא התנה לה אלא חד וקמ"ל דלמתן ריבוי לה: [ד] שם א"ל ע"ד קמתי. ר"ש ע"י: [ה] ר"ש ד"ה ע"ב ל"ה כ"ל וי"ע למה נקט כרשיני ע"ו ה"ל כרשיני סתם ועוד דל"ן דרך להאמיר כרשיני ע"ו ל"ן למוקצה: [ו] ד"ה מן ג"ל מן הבקר למטה: [ז] שם א"ל ג"ל מ"ל ע"ל מ"ל ע"ל מ"ל ע"ל מן הכהה מן הבקר ומן האלף ואי כו': [ח] ד"ה אלוהי וכו' מהכא:

רבינו גרשום

וב"י שרת. א) הקדיש מבלי אשירה היו: ובמצי אשירה הקטירו: ומוקצה ועבד. היה אבל בעלמא כל מוקצה סתם לעוברת כוכבים היו מוקצה אסור: מצינ שצריך מן התורה. שצריך להקנותו ולעשות לו שימור קודם הקרבה ודכתיב תשמרו להקריב לי: כל שעושין לו שיהו. (לפינו) לפטמו: אלא מוקצה פלח אסורא דבנשא לא עבד שימור. כלומר אם הקריב בכש בחוש שלא נעשה לו שימור שאינו מפורסם הכי נמי דאסורו: א"ל אגא תשמרו להקריב לי במוקדו כאמנא. כל שמוקצה לגבוה ולא לארון אחר: אלא עד שיבטח בו מעשה אדם עבודה כוכבים. כלומר או גיהא או עבודה: ידע אמרנא כלומר כבר ידע באהלא לישן שעתא דהוה ליה לה דסליק להוה אדיר דא"ל תפסי: א"ל עד נתמן באהא דראי ידע לתרביי דרביין אפילו הוה ולמד בין בבבל בין בא"י: גמתי מ"ל. ומתורין באבילי: מדיאצטריך קרא למעטינורא שיהי"א. היינו מן המותר להשתמש באהא היה ראוי להקריב כלפי דהני אצי"ג דמותר לישראל באבילה אסור לגבוה חתוב מן הבקר והמן והצאן למעוטי מוקצה ועבד: דאי ס"ד אבירי אחריו. באבילה לישראל להכי איצטריך מן הבקר ומן הצאן למעוטי ופיקוי לי מוקצה ישראל מן המותר לישראל אלא להכי איצטריך קרא למעוטי משום דמותר באבילה וכל הכי וכו': וכו' ש"הוא א"י מן הבקר אלא ש"הוא ש"הן. דהוה יכול למימר אם עולה קרבונו כתיב וכו' המיס

יקרבונו אלא מן להוציא את הטרפה: איצטריך. להוציא את הטרפה ולא מצי נפקא ממשקא ישראל דס"ד אי' הני מילי דלפינן מינה כי נטרפה ואח"כ הקדישה דכי הקדישה לא היה מותר לישראל אבל הקדישה ואח"כ נטרפה אימא תשתרי צנבוה. כיון דבעשת הקדישה הוי מותר כלומר אצי"ג דקודם לכן לא הויה טרפה אלא לאחר שנכנסה לידו נעשת טרפה שנבחרה רגלה למעלה מן הארובות אפי' הכי אינה עוברת אף אכא אצי"פ דלא נטרפה אלא מאחר שהקדישה לא קרבה: והיא ימי איצטריך. כל אשר יעבר ואיצטריכו תלתייהו דאי ממשקא ישראל לחוד הוה אימנא הני מ"ל דלא היתה"ל שעת הכושר דומיא דערלה וכלאי הכרס והיכי דמי כגון שגולדה טריפא פטיי אימא הדיא אסורה לחוד היתה"ל שעת הכושר אבל היכא הדיחה לה שעת הכושר דיצא כו': אימא תשתרי. להכי כתיב מן הבקר ולא א' אייתר ליה כל אשר יעבר [וא"ל] להיכא הקדישה ואח"כ נטרפה ולא קרבה: א"ל אי אמרת בשלמא שרי לישראל באבילה מוקצה ועבד היינו צדקין קרא מן הבקר ומן הצאן למעוטינהו לגבוה אלא אי אמרת כו'. [והיינו] כלישנא קמא אלא דבהאי לישנא מפורש ש"ה א"ל אצטריך דשקלא אגראי וכו' ויהי ט"ה אמת. מלקא דעתך אמנא אודך מנתה ויחבינהו ניהלה וישתרו: קמ"ל דאסורי דבריהו מפח אתנא אהא. דלשום עבירה ויחבינו לה: א"ל הכי דמי אי דהוי כו'. מפורש כלישנא קמא: אלא הכי קתני נתן לה סתם אתננה מותר דאיכא למימר לשום מנתה יחבי לה:

ה) אולי ג"ל שם הוקדשו כגלי שם וכל אשירה ממל אשירה פ"ו. ג) אולי ג"ל אש"ה אסור ואימיר לה.

וכלי שרם. כלומר שלא הולך לכלי שרת: וכלי אשירה. שהקריב כבלי אשירה בזאתו שהיה משמש לאשירה שימש לשם: ובעלי אשירה. הקטירו לכביז התס"י י"ו ואת האשירה אשר עליה תכרות: מנין למוקצה מן הסורה. קס"ד דהכי קאמר מנין שחייב אדם להקנות קרבונו לשמים ולא יקריבנו מיד כשהקדישו:

שימור. למורת יטו גבוה: אימרא

דלומא. כש רעב שלא נשמר מעולם

ולא תששו: יו ולא לאדון אחר. דהכי

קאמינא ט' ומוקצה לעבודת כוכבים

שאסור מן הסורה מהכא: עד שיעבדו.

זו שם עבודה ללוך עבודת כוכבים

או משיכת קרון או שום דבר שאסור

אכל מקמי הכי לא מיתסר. [ה] ל"ה אין

מוקצה אסור אלא עד שיעבדו זו

לא שום דבר שיעשה זו שום עבודה

ללוך כומי עבודת כוכבים אכל

משיעבדו זו שום עבודה לא מיתסר

דמו לא מקריב ליה (ו) וכו"ש ולשון זה

נראה לי עיקר מדמני אלא עד

שיעבדו זו ואי לנישנא קמנא לא ה"ל

למימני יט אלא והכי איבעי ליה למימני

אין מוקצה אסור עד שיעבדו זו ולשון

לחשוני ט: עד שימסרוהו לנומרים.

לאכילה דמו לא מוקריב ליה: עד

שיאילוהו כרשיני עבודה כוכבים.

שפטמונין אותו ללוך הכומרים ומו

לא מקריב ליה ט: מכאן ומכאן סוה.

מבבל ומארץ ישראל: מנהי מיני.

דמותיין לאכילה להדיטו: ממשקה

ישראל גבי קרנותו כתיב במשכנא

דיחוקאל. משמע מן המותר לאכילה

ישראל הצא קרבו: ואי ס"ד. דמוקצה

ועבד אסירי להדיט ל"ל הני קראי

לדעיל מן הבקר להוציא את ההעבד

מן האלף להוציא את המוקצה ממשקה

ישראל נפקא דמשאסור להדיט אסור

לגבוה (ב) ל"ה הבקר [ו] לא כהמה

מן הבקר ומן האלף מן הבקר למטה.

אם עולה קרבונו מן הבקר שאין

יט ללמוד שאינו ר"יך לכלוס דהא

כתיב מן הבקר לעיל האי דלמטה

ודאי להוציא את הטרפה וקמא

לנעבד. אלמנא אמתא קרא לטרפה:

טו איצטרינו. מרי קראי דאי ממשקה

ישראל הוה אמינא למעוטי נטרפה

ואחר כך הקדישה כו': א' אימא

וישפטי. להכי איצטריך מן הבקר

אכל גבי מוקצה ועבד מרי קראי

ל"ל הא הקדישו ואח"כ הקצהו או עבדו

אוסר דבר שאינו שלו אלא מדאיצטריך

למעוטי לגבוה ודאי להדיטו משרפה

שרי ט: שאינה עוברת. כגון

(ו) [1] ושוכי הכל נפקא נטרפה ואחר

כך הקדישה: איצטרינה. ג' קראי דאי

ממשקה ישראל ה"א דוקא היכא דנולדה

טרפה דומיא דערלה וכלאי הכרס

דכתיב כהווא קרא דכתיב כרשיני

מן הנחמסין ואחרי' בפסחים (דף מה).

ממותר שמי מאות שנשמיירו צבור

מכאן לערלה וכלאי הכרס שצטלין

בנחמסין וכו' היכי דערלה לא היתה לה

שעת הכושר טרפה נמי לא נפקא לן מינה

אלא דנולדה טרפה ולהכי איצטריכא כל

אשר יעבור לנטרפה אלא שרפה

לחמא וכו' היכי דעלמה לא היתה לה

שעת הכושר טרפה נמי לא נפקא לן

מינה אלא דנולדה טרפה ולהכי איצטריכא

כל אשר יעבור לנטרפה אלא שרפה

כל האסורין פרק שישי תמורה

בנין למוקצה (שאסור) מן התורה.

קא סלקא דעמך דהכי קאמר מנין

שצריך להקנות הקרבו לשם הקרבה

לגבוה קודם ההקרבה ומסיק דקאמר

מנין דאסור להקריב אותו שהוקצה

לעבודה כוכבים וקתא קשה דהא דרשנין

מקראי אחריינו טובא והיזו לו לומר

הך תנא מימיה לין מהכא: אלא עד

שיעבדו כו'. פירש"י שיעבדו זו שום

עבודה ללוך הכומרים לא מיתסר

דמו לא מוקצה אסור אלא עד שיעבדו

זו שום דבר שיעשה זו שום עבודה

ללוך כומי עבודת כוכבים אכל

משיעבדו זו שום עבודה לא מיתסר

דמו לא מקריב ליה (ו) וכו"ש ולשון זה

נראה לי עיקר מדמני אלא עד

שיעבדו זו ואי לנישנא קמנא לא ה"ל

למימני יט אלא והכי איבעי ליה למימני

אין מוקצה אסור עד שיעבדו זו ולשון

לחשוני ט: עד שימסרוהו לנומרים.

לאכילה דמו לא מוקריב ליה: עד

שיאילוהו כרשיני עבודה כוכבים.

שפטמונין אותו ללוך הכומרים ומו

לא מקריב ליה ט: מכאן ומכאן סוה.

מבבל ומארץ ישראל: מנהי מיני.

דמותיין לאכילה להדיטו: ממשקה

ישראל גבי קרנותו כתיב במשכנא

דיחוקאל. משמע מן המותר לאכילה

ישראל הצא קרבו: ואי ס"ד. דמוקצה

ועבד אסירי להדיט ל"ל הני קראי

לדעיל מן הבקר להוציא את ההעבד

מן האלף להוציא את המוקצה ממשקה

ישראל נפקא דמשאסור להדיט אסור

לגבוה (ב) ל"ה הבקר [ו] לא כהמה

מן הבקר ומן האלף מן הבקר למטה.

אם עולה קרבונו מן הבקר שאין

יט ללמוד שאינו ר"יך לכלוס דהא

כתיב מן הבקר לעיל האי דלמטה

ודאי להוציא את הטרפה וקמא

לנעבד. אלמנא אמתא קרא לטרפה:

טו איצטרינו. מרי קראי דאי ממשקה

ישראל הוה אמינא למעוטי נטרפה

ואחר כך הקדישה כו': א' אימא

וישפטי. להכי איצטריך מן הבקר

אכל גבי מוקצה ועבד מרי קראי

ל"ל הא הקדישו ואח"כ הקצהו או עבדו

אוסר דבר שאינו שלו אלא מדאיצטריך

למעוטי לגבוה ודאי להדיטו משרפה

שרי ט: שאינה עוברת. כגון

(ו) [1] ושוכי הכל נפקא נטרפה ואחר

כך הקדישה: איצטרינה. ג' קראי דאי

ממשקה ישראל ה"א דוקא היכא דנולדה

טרפה דומיא דערלה וכלאי הכרס

דכתיב כהווא קרא דכתיב כרשיני

מן הנחמסין ואחרי' בפסחים (דף מה).

ממותר שמי מאות שנשמיירו צבור

מכאן לערלה וכלאי הכרס שצטלין

בנחמסין וכו' היכי דערלה לא היתה לה

שעת הכושר טרפה נמי לא נפקא לן

מינה אלא דנולדה טרפה ולהכי איצטריכא

כל אשר יעבור לנטרפה אלא שרפה

לחמא וכו' היכי דעלמה לא היתה לה

שעת הכושר טרפה נמי לא נפקא לן

מינה אלא דנולדה טרפה ולהכי איצטריכא

כל אשר יעבור לנטרפה אלא שרפה

כ"ט.

בנין למוקצה (שאסור) מן התורה.

קא סלקא דעמך דהכי קאמר מנין

שצריך להקנות הקרבו לשם הקרבה

לגבוה קודם ההקרבה ומסיק דקאמר

מנין דאסור להקריב אותו שהוקצה

לעבודה כוכבים וקתא קשה דהא דרשנין

מקראי אחריינו טובא והיזו לו לומר

הך תנא מימיה לין מהכא: אלא עד

שיעבדו כו'. פירש"י שיעבדו זו שום

עבודה ללוך הכומרים אכל מיתסר

דמו לא מוקצה אסור אלא עד שיעבדו

זו שום דבר שיעשה זו שום עבודה

ללוך כומי עבודת כוכבים אכל

משיעבדו זו שום עבודה לא מיתסר

דמו לא מקריב ליה (ו) וכו"ש ולשון זה

נראה לי עיקר מדמני אלא עד

שיעבדו זו ואי לנישנא קמנא לא ה"ל

למימני יט אלא והכי איבעי ליה למימני

אין מוקצה אסור עד שיעבדו זו ולשון

לחשוני ט: עד שימסרוהו לנומרים.

לאכילה דמו לא מוקריב ליה: עד

שיאילוהו כרשיני עבודה כוכבים.

שפטמונין אותו ללוך הכומרים ומו

לא מקריב ליה ט: מכאן ומכאן סוה.

מבבל ומארץ ישראל: מנהי מיני.

דמותיין לאכילה להדיטו: ממשקה

ישראל גבי קרנותו כתיב במשכנא

דיחוקאל. משמע מן המותר לאכילה

ישראל הצא קרבו: ואי ס"ד. דמוקצה

ועבד אסירי להדיט ל"ל הני קראי

לדעיל מן הבקר להוציא את ההעבד

מן האלף להוציא את המוקצה ממשקה

ישראל נפקא דמשאסור להדיט אסור

לגבוה (ב) ל"ה הבקר [ו] לא כהמה

מן הבקר ומן האלף מן הבקר למטה.

אם עולה קרבונו מן הבקר שאין

יט ללמוד שאינו ר"יך לכלוס דהא

כתיב מן הבקר לעיל האי דלמטה

ודאי להוציא את הטרפה וקמא

לנעבד. אלמנא אמתא קרא לטרפה:

טו איצטרינו. מרי קראי דאי ממשקה

ישראל הוה אמינא למעוטי נטרפה

ואחר כך הקדישה כו': א' אימא

וישפטי. להכי איצטריך מן הבקר

אכל גבי מוקצה ועבד מרי קראי

ל"ל הא הקדישו ואח"כ הקצהו או עבדו

אוסר דבר שאינו שלו אלא מדאיצטריך

למעוטי לגבוה ודאי להדיטו משרפה

שרי ט: שאינה עוברת. כגון

(ו) [1] ושוכי הכל נפקא נטרפה ואחר

כך הקדישה: איצטרינה. ג' קראי דאי

ממשקה ישראל ה"א דוקא היכא דנולדה

טרפה דומיא דערלה וכלאי הכרס

דכתיב כהווא קרא דכתיב כרשיני

מן הנחמסין ואחרי' בפסחים (דף מה).

ממותר שמי מאות שנשמיירו צבור

מכאן לערלה וכלאי הכרס שצטלין

בנחמסין וכו' היכי דערלה לא היתה לה

שעת הכושר טרפה נמי לא נפקא לן

